

UNIDAD DIDÁCTICA 6: A MOTIVACIÓN LABORAL

ÍNDICE:

1. A MOTIVACIÓN LABORAL
2. TEORÍAS DE CONTIDO
3. TEORÍAS DE PROCESO
4. TÉCNICAS DE MOTIVACIÓN LABORAL

1. A MOTIVACIÓN LABORAL

A **motivación** é unha ferramenta de vital importancia para as persoas á hora de desenvolver calquera actividade, e polo tanto tamén para aumentar o desempeño das persoas traballadoras.

Na actualidade, cada vez son máis as empresas preocupadas por fomentar a motivación dos seus cadros de persoal, xa que saben que iso implicará un maior **rendemento** para a empresa.

1.1. DEFINICIÓN DE MOTIVACIÓN.

Existen moitas definicións de motivación, aínda que a máis sinxela e completa pode ser a que considera a motivación como o “estímulo ou impulso que inicia, guía e mantén o comportamento, ata acadar o obxectivo desexado”.

Pero, que impulsa as persoas a actuar dunha forma determinada? Cada persoa ten os seus propios motivos. Os factores que inflúen na motivación do individuo son múltiples e variados; dependerán da personalidade do individuo, das súas crenzas, valores, necesidades, etc.

Con carácter xeral, as principais **fontes** de motivación adoitan ser:

- O diñeiro, que permite a satisfacción de todas as necesidades materiais.
- O poder, posibilidade de influír nos demais, mandar e controlar, co prestixio que iso pode implicar.
- A arte, o amor polo artístico e pola beleza en si mesma.
- O crecemento e desenvolvemento persoal, a través da filosofía ou da relixión.
- A relación e aceptación social, pertenza a grupos, etc.
- O coñecemento, ou afán de aprender e saber para aplicar estes coñecementos na nosa vida ou traballo.
- O medio ambiente, preocupación pola súa conservación, uso e goce.

As empresas deberán detectar as necesidades e intereses das súas persoas traballadoras, para incidir sobre eles e deseñar un contorno laboral satisfactorio para o persoal.

Neste tema imos estudar algunhas das diversas teorías que tratan de explicar a motivación laboral. Agrúpanse en 2 grandes grupos: [Teorías de contido](#) e [teorías de proceso](#).

2. TEORÍAS DE CONTIDO

Dentro deste grupo están as teorías que tratan de explicar que motiva as persoas traballadoras.

As máis destacadas son:

A. A xerarquía das necesidades de Maslow.

B. A teoría bifactorial de Herzberg.

A. Teoría da Xerarquía das Necesidades (Maslow)

Este autor parte do feito de considerar que as necesidades das persoas están xerarquizadas nunha pirámide con 5 niveis e en orde ascendente:

Pirámide de Necesidades de Maslow:

- **Necesidades fisiolóxicas:** Están na parte inferior da pirámide e representan as necesidades máis básicas do individuo: fame, sede, abrigo, etc.
- **Necesidades de seguridade:** De protección fronte ao perigo e os riscos.
- **Necesidades sociais:** De pertenza a grupos, de relación e interacción social, de amizade, etc.
- **Necesidades de estima:** De autovaloración e respecto por parte dos demais.
- **Necesidade de autorrealización:** Están na cúspide da pirámide e aquí búscase o desenvolvemento de todo o noso potencial, talento e creatividade.

Segundo Maslow, as empresas que decidan motivar o seu persoal deberán comprobar que necesidades teñen cubertas, ver a que nivel da pirámide pertencen e ofrecerlles incentivos que cubran as necesidades inmediatamente seguintes.

Por regra xeral, as necesidades superiores non xorden ata que non se cobren as necesidades dos niveis inferiores.

B. Teoría Bifactorial de Herzberg

Frederick Herzberg fala de dous tipos de factores:

Factores hixiénicos ou ambientais, xa que dependen do contorno no que se desenvolve o traballo. Non producen motivación propiamente dita, pero a súa falta xera insatisfacción no persoal. Podemos citar, entre outros:

- O ambiente físico de traballo
- O salario
- A estabilidade no emprego
- As condicións de seguridade

- As relacións correctas cos compañeiros e superiores, etc.

Factores motivacionais, que están na orixe da satisfacción no traballo. Entre estes factores pódense citar:

- A promoción na empresa
- A posibilidade de aplicar coñecementos e desenvolver profesionalmente
- O grao de responsabilidade no traballo
- Asumir obxectivos e ser avaliado conforme a eles
- O recoñecemento, etcétera.

3. TEORÍAS DE PROCESO

Son aquelas teorías que tratan de explicar o proceso de motivación nas persoas. Entre as diversas teorías existentes, nós imos estudar dúas delas: **a teoría da equidade de Adams** e **a teoría das expectativas de Vroom**.

Teoría da Equidade (G. Adams):

Está baseada na comparación que os individuos realizan entre a súa situación (en termos das achegas que fan e os beneficios que reciben) e a doutras persoas ou grupos que toman como referencia.

No seo dunha organización, cada individuo realiza certas achegas no seu traballo (coñecementos, experiencia, tempo, esforzo, dedicación, entusiasmo...) e percibe un conxunto de resultados (salario, outros beneficios socioeconómicos, prestixio, estima, afecto...).

Os individuos teñen tendencia a comparar os seus propios resultados e achegas cos resultados e achegas doutras persoas ou grupos de referencia.

O resultado da comparación pode presentarse de tres formas distintas:

- **Hai sensación de equidade.** Nesta situación, o individuo séntese motivado cara a unha conduta de alto desempeño.
- **Hai sensación de iniquidade negativa.** Neste caso, o individuo ve diminuída a súa motivación e desenvolve condutas compensatorias (por xeral, diminuíndo as súas achegas ou incrementando os seus resultados por calquera vía).
- **Hai sensación de iniquidade positiva.** Pode desenvolver certo sentimento de culpa e, igualmente, asumir condutas para restablecer a equidade (xeralmente, incrementando as súas achegas ou diminuíndo os seus resultados).

Ademais de alterar as achegas e/ou os resultados propios, as persoas poden desenvolver outras condutas para restituír a equidade, como por exemplo:

- Solicitar un aumento de salario
- Incrementar o absentismo
- Revalorizar o seu traballo
- Desprestixiar o traballo dos demais

Diminuír o seu rendemento, etc.

Teoría das expectativas de Vroom

Segundo este autor, a motivación dunha persoa no contorno laboral consiste en que o esforzo que realiza para acadar un resultado depende da posibilidade de lograr ese resultado e de que, unha vez conseguido, sexa recompensado, de tal maneira que o esforzo realizado pague a pena.

A motivación segundo **Vroom** é o resultado do produto de tres factores: **valencia, expectativa e medios**, é dicir:

- O valor que cada traballador lle outorga ao resultado obtido co seu esforzo.
- O grao de certeza que ten o traballador de que un determinado esforzo producirá o resultado desexado.
- A estimación subxectiva que fai o traballador sobre a obtención da recompensa.

O grao de motivación dependerá, por tanto, do nivel de cumprimento das expectativas de cada traballador.

4. TÉCNICAS DE MOTIVACIÓN LABORAL

Son moi diversas e variadas as técnicas que se poden aplicar nunha organización para xerar un clima de traballo que estimule as persoas traballadoras e as motive.

Adecuación persoa-posto de traballo:

Procúrase incorporar nun posto de traballo concreto aquela persoa que teña os coñecementos, habilidades e experiencia suficientes para desenvolver con garantías o posto de traballo e que, ademais, estea motivada e interesada en desenvolver ese traballo.

Manual de acollida de novas/os empregadas/os:

O seu obxectivo é que a incorporación á empresa das novas persoas contratadas se leve a cabo de maneira adecuada, informándoas da política da empresa, do seu funcionamento, composición, relacións interpersoais, etc., de xeito que se logre unha rápida integración na empresa.

Establecemento de obxectivos:

Consiste en fixar as metas que a empresa debe acadar nun período de tempo concreto. Estes obxectivos deben ser posibles, desafiante (que supoñan un esforzo e un reto para a persoa traballadora) e medibles (para comprobar a súa consecución ou non), debendo revisarse periodicamente para analizar o grao de cumprimento dos mesmos.

Recoñecemento do traballo:

As empregadas e empregados adoitan queixarse frecuentemente de que, cando fan un traballo especialmente ben, a empresa non lles comenta nada. Non obstante, cando cometen o primeiro erro, esta aparece inmediatamente para criticarlles. Esta situación é moi desmotivadora ata para a mellor persoa traballadora.

A mellora das condicións de traballo:

Referímonos a unha mellora do contorno de traballo, mellorando os factores hixiénicos e os relacionados co contexto laboral, favorecendo a confortabilidade no traballo.

Enriquecemento do traballo:

No caso de traballos monótonos, consistentes en realizar unha actividade rutineira, poderase favorecer a motivación aumentando o número de tarefas de cada posto, ou ben facendo o traballo máis desafiador, con maior autonomía, facendo sentir á persoa traballadora responsable do seu propio traballo.

Participación na empresa:

Procúrase que as persoas traballadoras participen na elaboración do deseño e planificación do seu traballo. Fundaméntase no feito de que son as propias persoas traballadoras as que mellor coñecen como realizar o seu traballo e, por iso, as que poden propoñer as melloras ou modificacións máis eficaces.

Formación e desenvolvemento profesional:

Conxunto de accións que permite ás persoas traballadoras actualizar os seus coñecementos ou adquirir novos e mellorar as súas habilidades para un mellor desempeño das súas tarefas.

Avaliación do desempeño:

Consiste en avaliar o rendemento das persoas traballadoras e a consecución dos obxectivos. Recoméndase realizalo de forma periódica e compartir coa plantilla a información obtida.

Modelo de retribución:

A retribución do traballo realizado non consiste só no salario. Desde a perspectiva da motivación, o sistema de retribución debe completarse cun conxunto de servizos sociais e persoais (asistencia sanitaria, axuda para os estudos dos fillos, lecer a cargo da empresa...).

Contrato psicolóxico:

Refírese ás expectativas ou acordos entre a persoa traballadora e a organización que non están escritos pero que supoñen un estímulo e contribúen á satisfacción da traballadora ou traballador.

- Viaxes.
- Regalos de Nadal.
- Escolas infantís no centro de traballo.

- Ofertas de hipotecas a prezos reducidos.
- Posibilidade de xubilación anticipada con incentivos económicos.
- Seguros médicos privados complementarios.
- Flexibilidade nos horarios.
- Posibilidade de compatibilizar a vida familiar e laboral.
- Entre outros.